

2022-09-21

Hälso- och sjukvårdspolitiska
avdelningen
Helen Persson

HSN/1225/2022

Införande av avgiftsfri screening för tjock- och ändtarmscancer till kvinnor och män i åldern 60–74 år

Ärendebeskrivning

Tarmcancer är en sjukdom där tidig upptäckt medför att nästan alla patienter kan botas. Patienter med sent upptäckta tumörer och avancerad sjukdom har däremot betydligt sämre prognos och riskerar att drabbas av för tidig död. Tarmcancer är lämplig för screening. Det finns botande behandling att ge om cancer hittas i ett tidigt skede och därmed minskar risken för hög sjuklighet och för tidig död hos individen. Varje år drabbas cirka 4 100 personer av tjocktarmscancer och 2 100 av ändtarmscancer i Sverige. Genom att införa allmän screening för tjock- och ändtarmscancer för alla mellan 60 och 74 år beräknas 300 liv per år kunna sparas. Förutom att färre personer avlider skulle det också innebära att färre drabbas av allvarlig sjukdom och onödigt lidande.

Sjukvårdsregionen Stockholm-Gotlands erbjuder sedan 2008 tarmcancerscreening kostnadsfritt med avföringsprov. Under 2022 kommer samtliga regioner i Sverige att ansluta sig till den nationella screeningtjänsten i regi hos RCC Stockholm Gotland.

Beslut om införande av allmän screening av tjock- och ändtarmscancer för 60–74 åringar i Region Jämtland Härjedalen beslutades av Hälso- och sjukvårdsnämnden 2019-04-04 (HSN/207/2019, §29). Regiondirektören fick även i uppdrag att utforma screeningen så att driftkostnaderna hanteras inom befintliga ramar och att eventuella investeringar hanteras inom ordinarie prioritering av investeringsbehov.

Under hösten 2022 kommer samtliga 60-åringar i länet att erbjudas screening. Provtagningarna kommer att utökas successivt och ska enligt planen vara fullt utbyggda år 2026. Från och med då kommer alla som är mellan 60 och 74 år, och folkbokförda i Jämtland Härjedalen, att bli erbjudna screening vartannat år. För Region Jämtland Härjedalen innebär det att från år 2026 kommer ca 12 000 personer per år erbjudas screening.

Kostnader för införandet

Regionerna köper screeningtjänsten från RCC Stockholm Gotland. I tjänsten ingår porto och brevhantering för utskick till målgruppen, personalkostnad för kansliet, administration av fakturering till regionerna, lab-analysen av provet, datahantering och kvalitetskontroll av samarbetspartners (IT, Postnord, Strålfors och laboratorium).

Avtal är tecknat och priset är 120 kr per utskickat erbjudande om provtagning under år 2022 och 2023. Priset kan komma att justeras inför varje årsskifte. För år 2022 innebär det en kostnad på 190 000 kronor för Region Jämtland Härjedalen. För år 2023 när tre årskullar erbjuds screening blir kostnaden ca 560 000 kronor och fullt utbyggd från år 2026 blir kostnaden cirka 1,6 miljoner kronor per år.

För närvarande finns det i Region Jämtland Härjedalen en beslutad patientavgift på 150 kr för screening av tjock- och ändtarmscancer. I övriga regioner erbjuds provtagningen avgiftsfritt när regionerna ansluter sig till den nationella screeningstjänsten. I och med att alla regioner köper screeningstjänsten och betalar för antalet utskickade erbjudanden så finns ingen möjlighet att ta ut en patientavgift för de som antar erbjudandet och skickar in prov för analys. Provsvarerna kommer endast registreras i vårt vårdssystem om provet är positivt och patienten får en remiss till specialistsjukvården för vidare utredning.

På sikt kommer de ökande kostnaderna som införandet innebär att sparas in på att färre personer får utvecklad tjock- och ändtarmscancer som innebär dyr vård och behandling.

Regiondirektörens förslag

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionfullmäktige

1. Screening för tjock- och ändtarmscancer till kvinnor och män i åldern 60–74 år ska vara avgiftsfri.
2. Merkostnader som uppstår för screeningverksamheten tas med i kommande budgetarbete.

I tjänsten

Anders Byström
Tf. Regiondirektör

Johan Palm
Chef Hälso- och sjukvårdspolitiska
avdelningen

Utdrag till

Anna Granevärn, Tf. Hälso- och sjukvårdsdirektör
Elisabeth Liljeqvist, Divisionschef Kirurgi
Johan Palm, Avdelningschef HOSPA
Helen Persson, Avgiftssamordnare
Mia Ajax, Cancersamordnare